

Hvilken sammenheng er det mellom råstoffpris til fisker og prisen forbruker må betale?

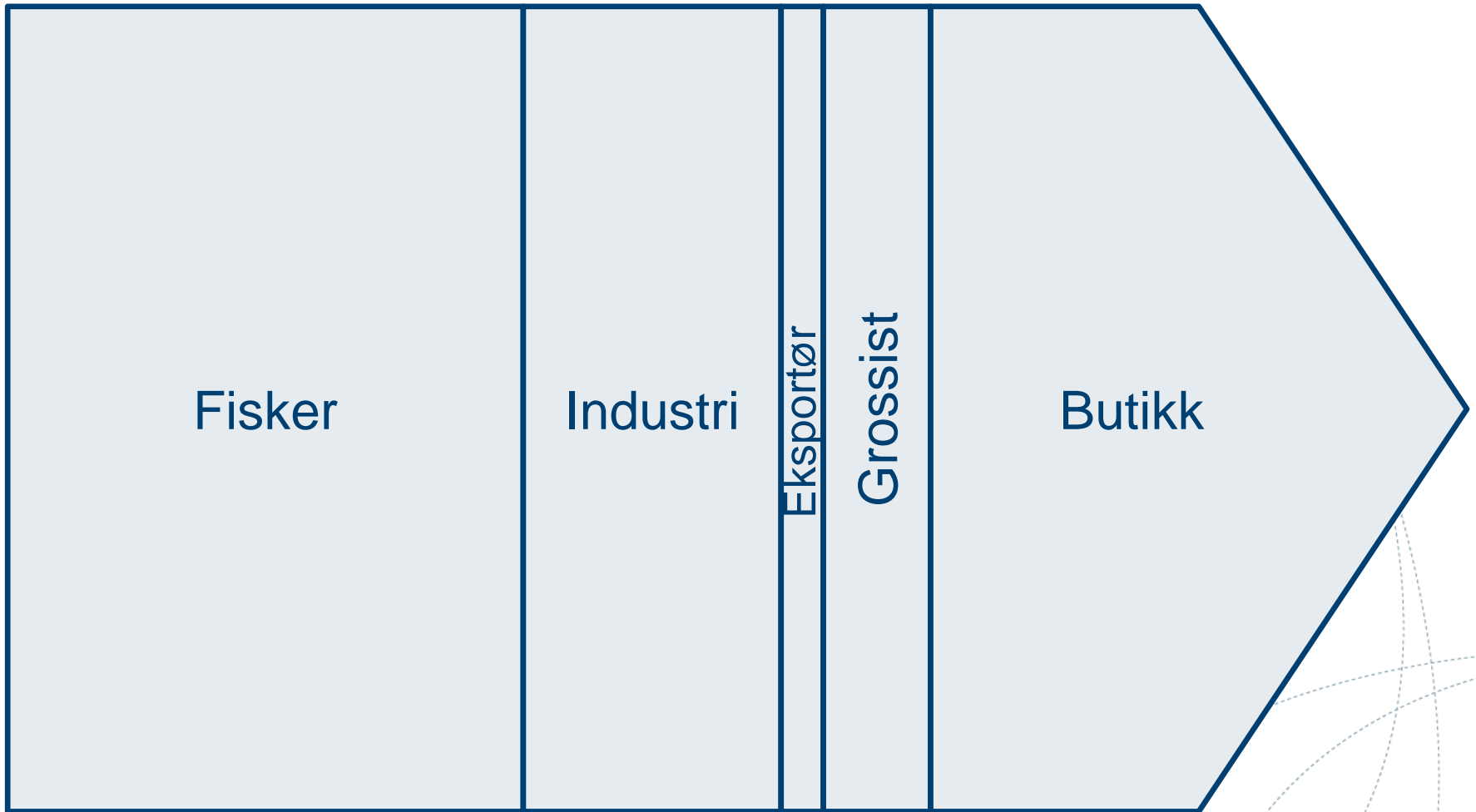
Bjørn Inge Bendiksen

Årsmøtet i Nordland fylkes fiskarlag 27.09.2012

Hvorfor får fisker 15 kroner for torsken når fileten koster 150 kroner i butikken?

- Hvordan dannes prisene i verdikjeden?
 - Tilbud og etterspørsel
 - Markedsmakt
 - Organisering, antall ledd i verdikjeden
 - Produkt, kvalitet
 - Konkurransen
- Stor prisvariasjon på transaksjonsnivå

Verdikjeden

Prisdannelse handler om tilbuds- og etterspørselsetastisiteter

- Etterspørselsetastisitet:
 - Hvor stor betydning har en gitt endring i pris for hvor mye kjøper vil etterspørre
- Tilbudsetastisitet:
 - Hvor stor betydning har en gitt endring i pris for hvor mye selger vil tilby
- Elastisitetene bestemmer graden av prisoverveltning

Prisene i butikk variere med:

- Kjede-/butikkprofil
- Tilbuds-/kampanjepriser
- Sesong
- Type produkt (fersk/fryst/svinnprosent)
- Land (inntektsnivå, kostnadsnivå, merverdiavgift, etc.)

10.000 kurver jordbær gikk ut på 3 timer

8 Onsdag 1. august 2012
STYVILA TRONDHE
STYVILA TRONDHE
Onsdag 1. august 2012 9

Nyhet!
Kvaløykarbonade av kval.
Heimelaga av våre fagfolk, perfekt til smørbrød, middagsmat og grilling
Byens nye karbonade "hit"

NORSKE JORDBÆR
Maks 2 kasser pr kunde pr kurv **14,90**

BYENS BESTE UTVALG I GRILLMAT!

 35,-	 59,-	 89,-	 -75% 9,-	 -25% 9,-	 4,90
 39,-	 10,-	 69,-	 19,90	 19,90	 98,-

Eide
PØLSA - EN SMAKSOPPLEVELSE

MATHUSET
Eide Handel

Mandag-fredag 07.00-23.00
Lørdag 08.00-22.00

Parkested om kvelden!
Eidehandelen varer så lenge beholdningen rekker.

Butikkenes verktøy i priskonkurransen

- Åpne kampanjepriser:
 - Rabattkampanjer (f.eks «Fryseshow») – 30-40% rabatt
- Betingede rabatter/kvantumsrabatt:
 - «Betal for 2, få 3», eller «2 til prisen av 1»
- Tilgift
 - Kjøp en kartong øl og få 4€ avslag i prisen på klippfisk
 - Kjøp en julekurv til 15€ og få en gratis klippfisk
- Framtidige rabatter eller «skjulte» rabatter:
 - Bonuskort / Medlemskort (kontantavslag på framtidig kjøp eller kontantutbetaling senere)
 - Rabattkuponger

Kampanjepriser og tilbud er viktige volumdrivere

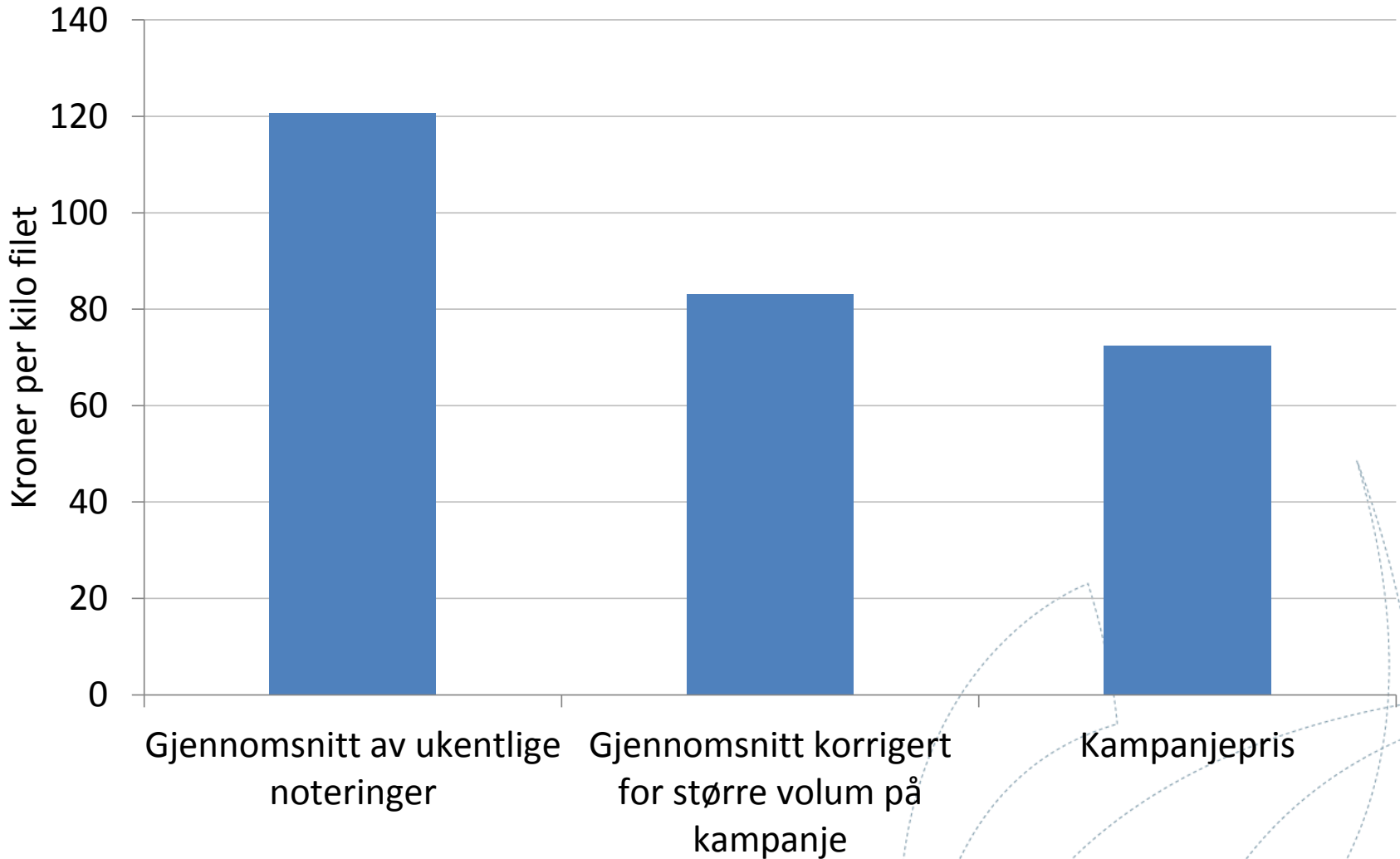

Stort fryseshow

÷ 40%

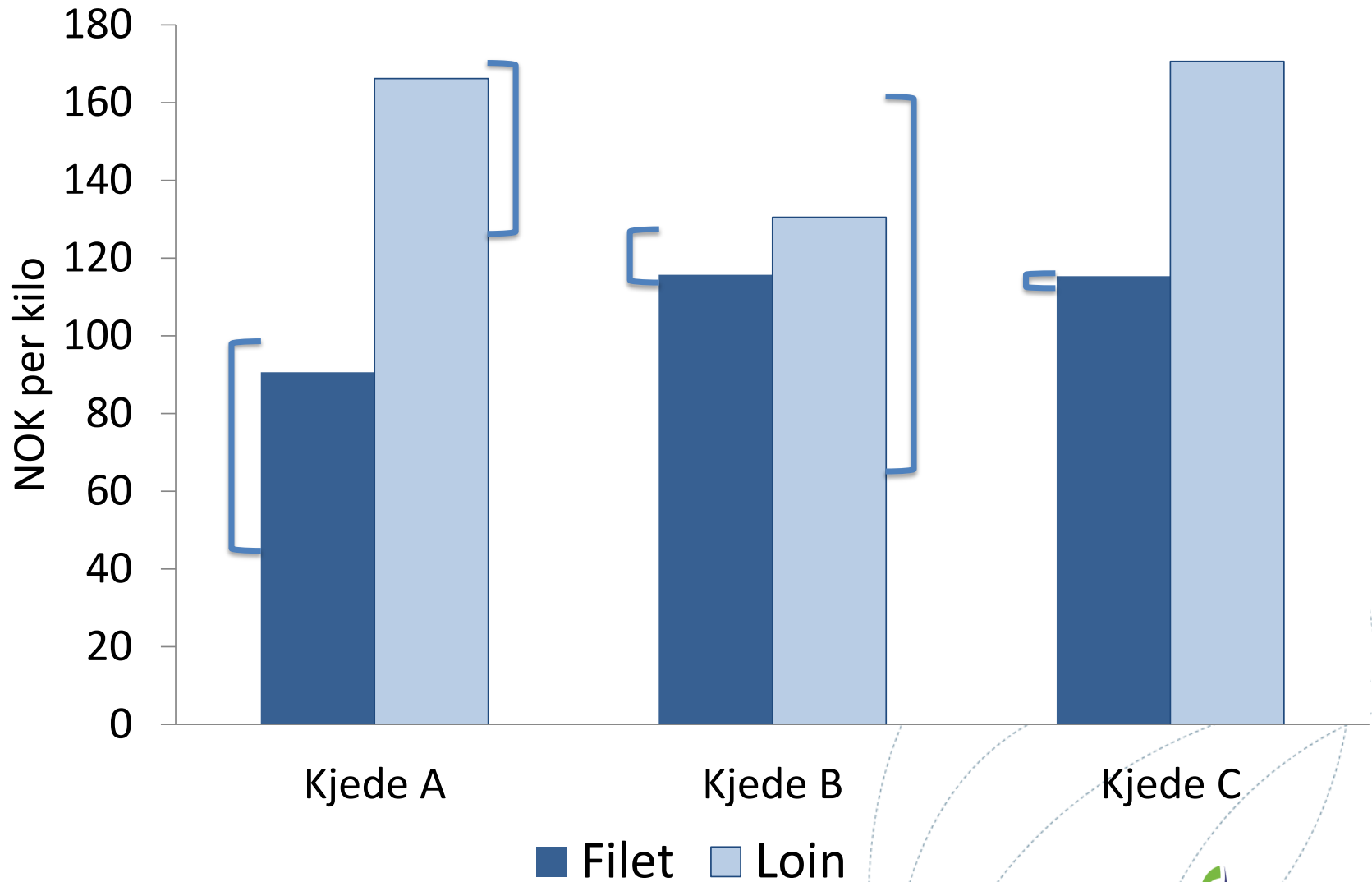
Hvilken betydning kan kampanjepriser ha?

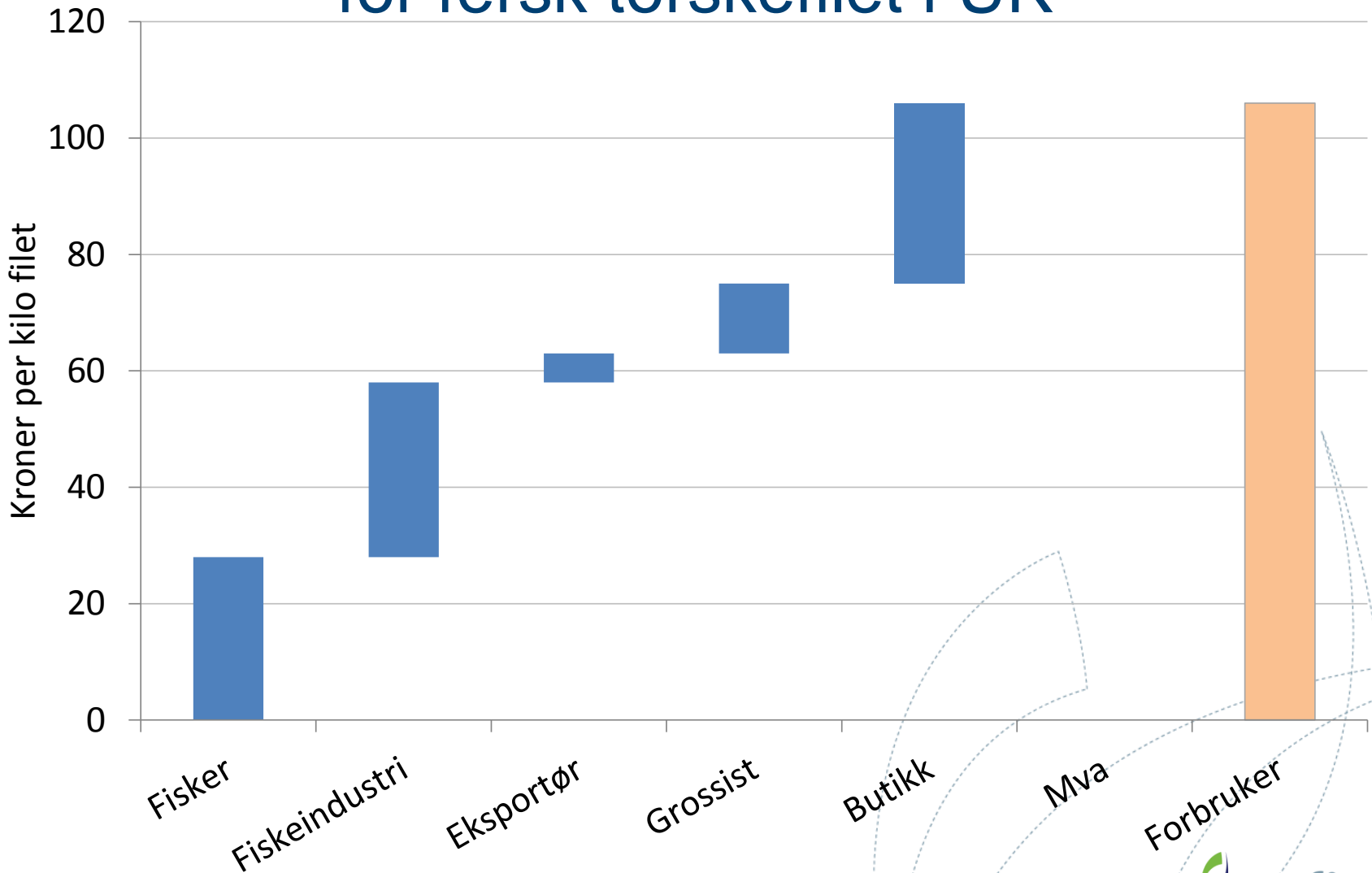
Denne studien omfatter:

Produkt	Marked	Variant	Produsentland
Fersk torskefilet	Frankrike og Storbritannia	Loin & Helfilet	Norge/Island
Fryst torskefilet	Norge	400 gr våtpakk eller 400 gr IQF	Kina
Fersk seifilet	Frankrike	Loin & Helfilet	Norge/Danmark
Klippfisk torsk	Portugal	Hel side, løsvekt	Norge
Klippfisk torsk	Portugal	Hel side, løsvekt	Norge
Makrell hermetikk	Norge	Makrell i tomat fra Stabburet	Norge/Sverige

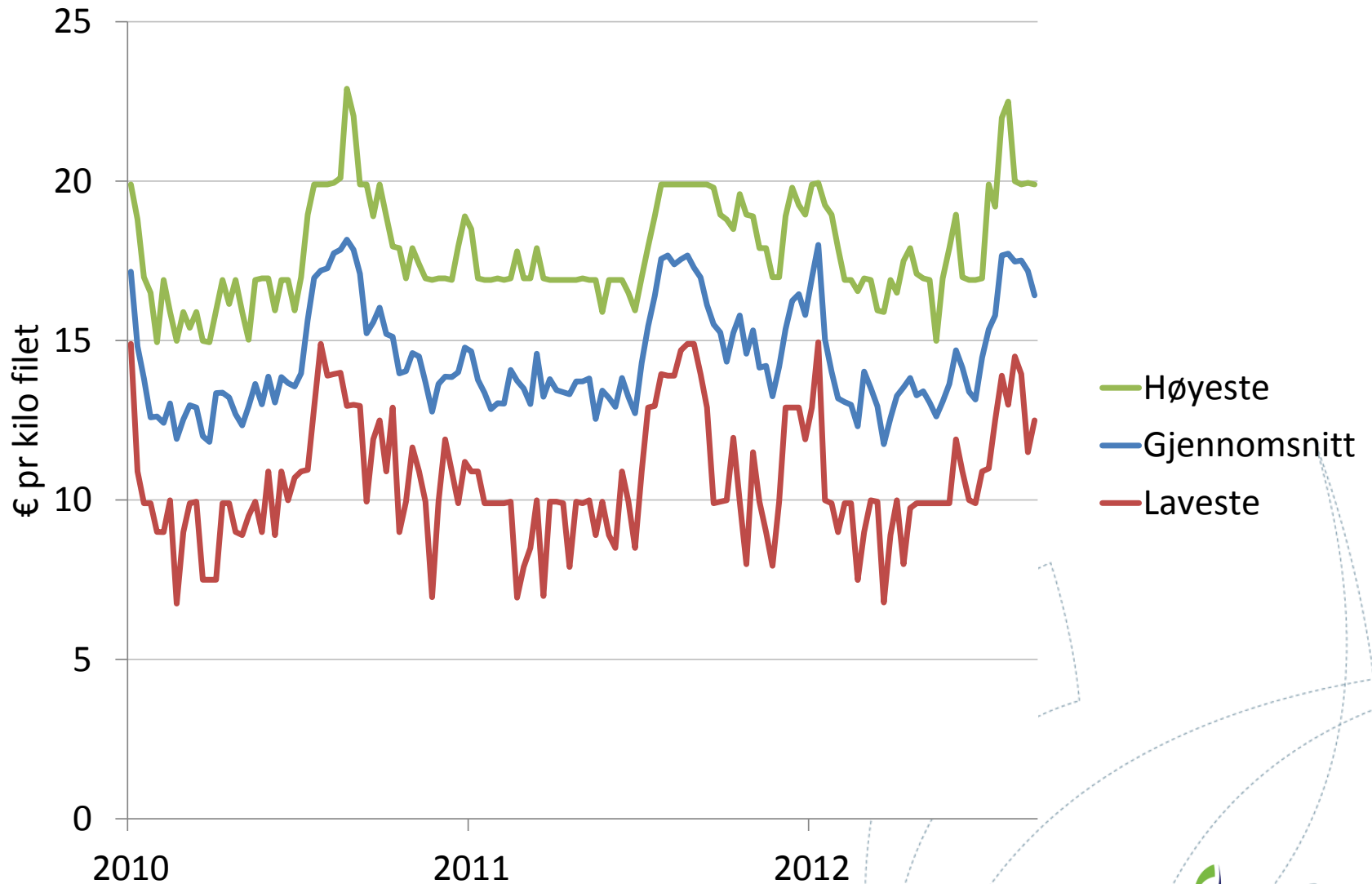
Fersk torskefilet i supermarkeder i UK

«Bruttoavanse» i verdikjeden for fersk torskefilet i UK

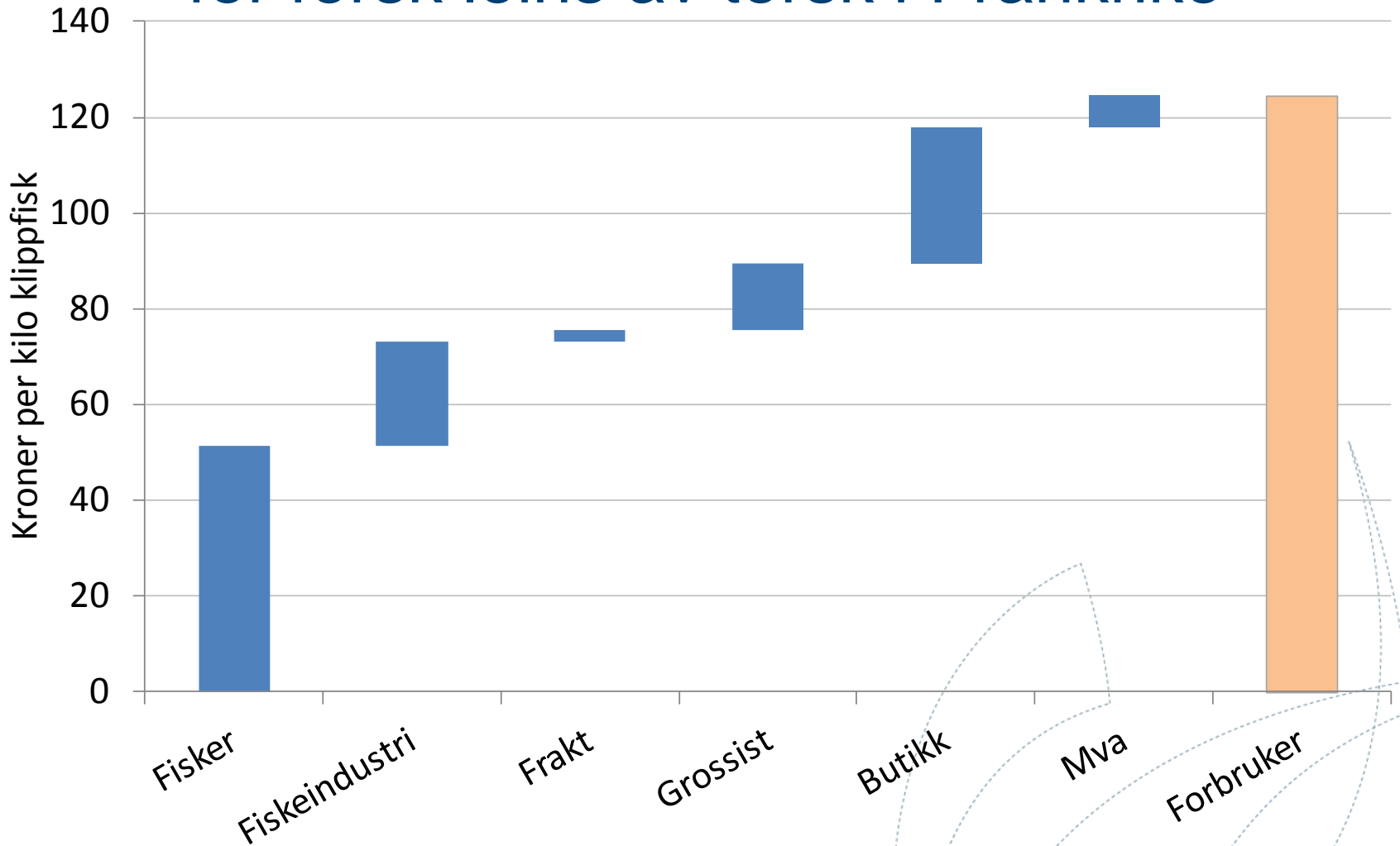
Butikkpris for fersk torskefilet i Frankrike

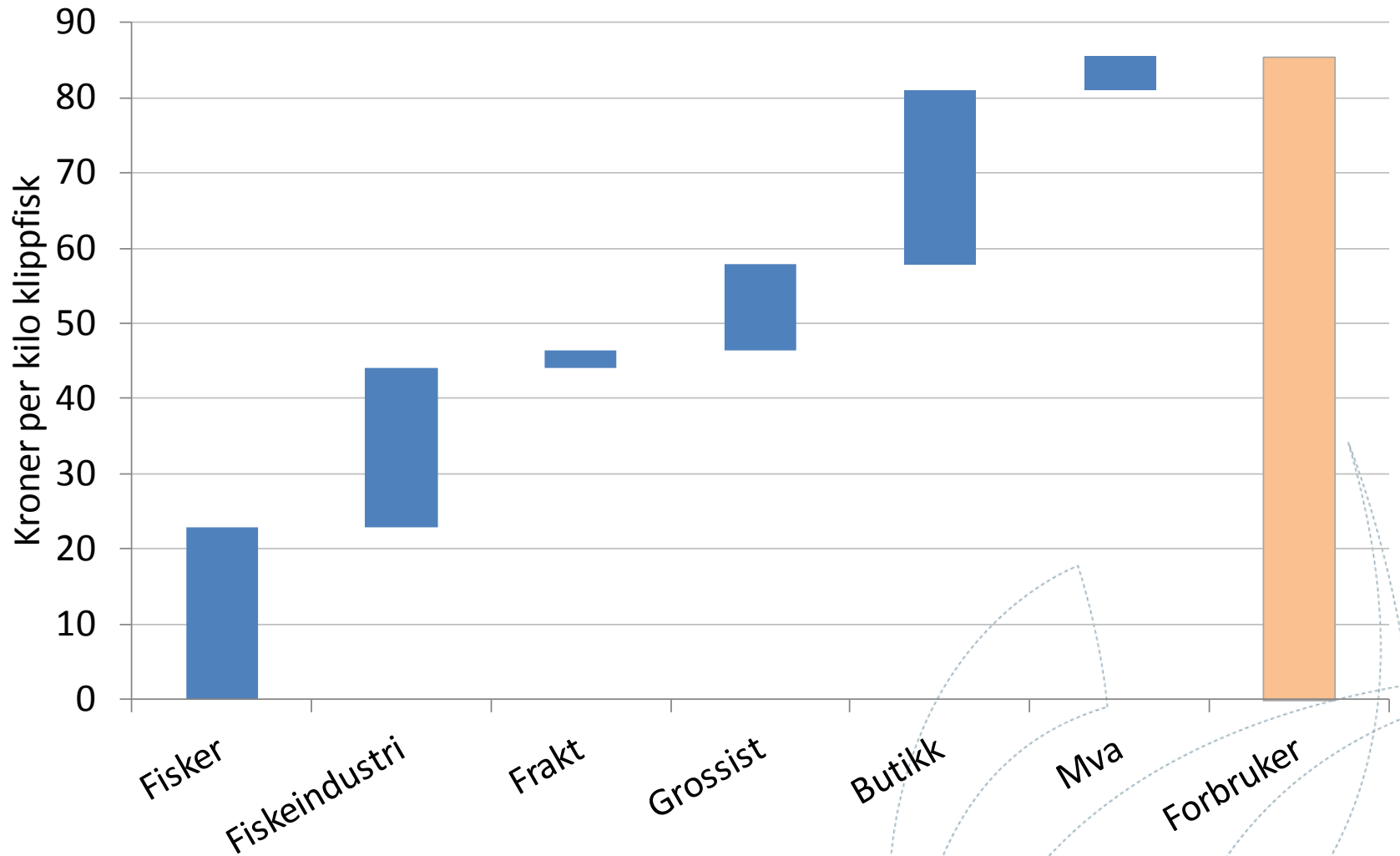
Loins utgjør 35-40% av vekta og 70-75% av verdien

«Bruttoavanse» i verdikjeden for fersk loins av torsk i Frankrike

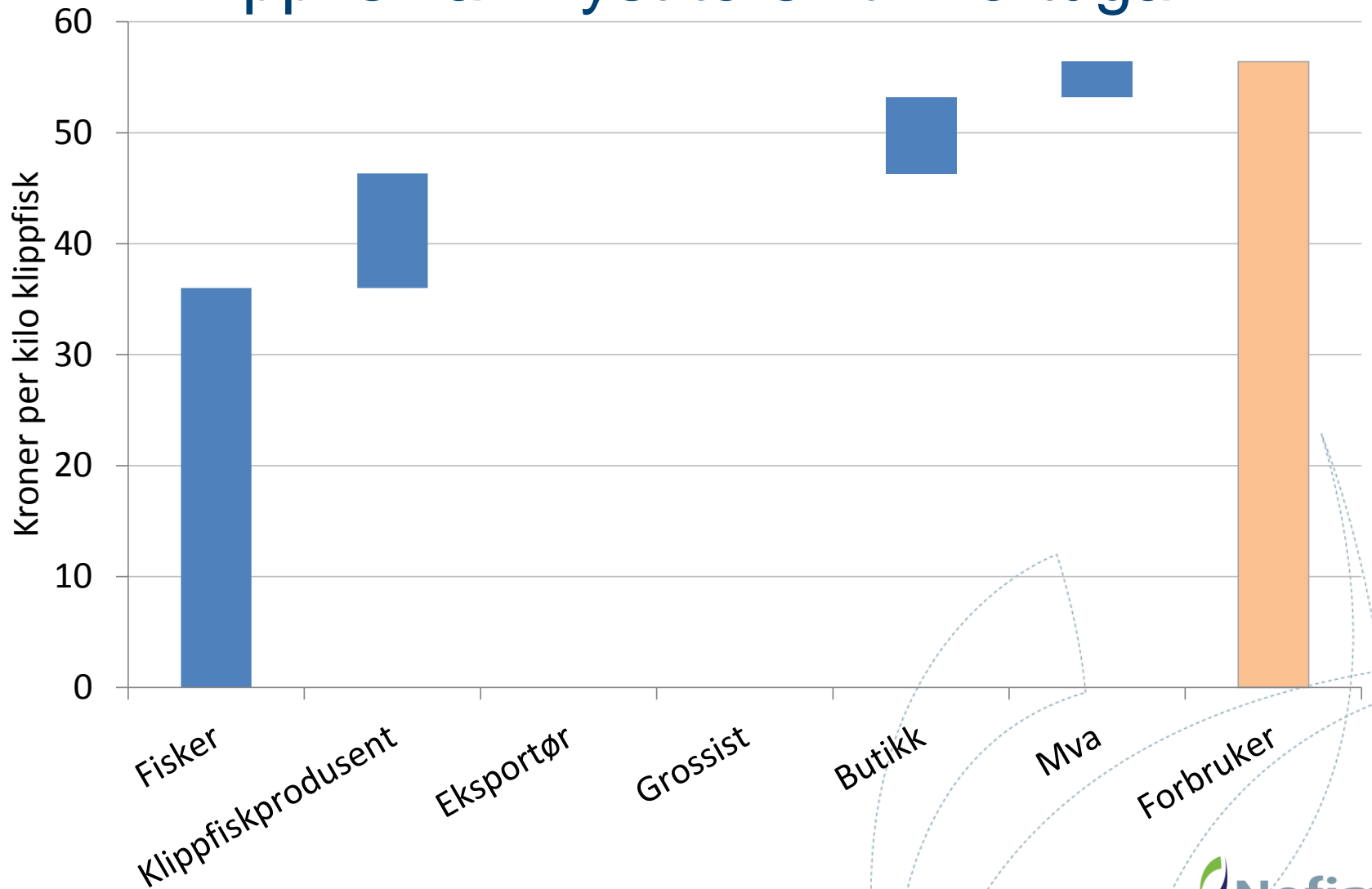
«Bruttoavanse» i verdikjeden for fersk loin av sei i Frankrike

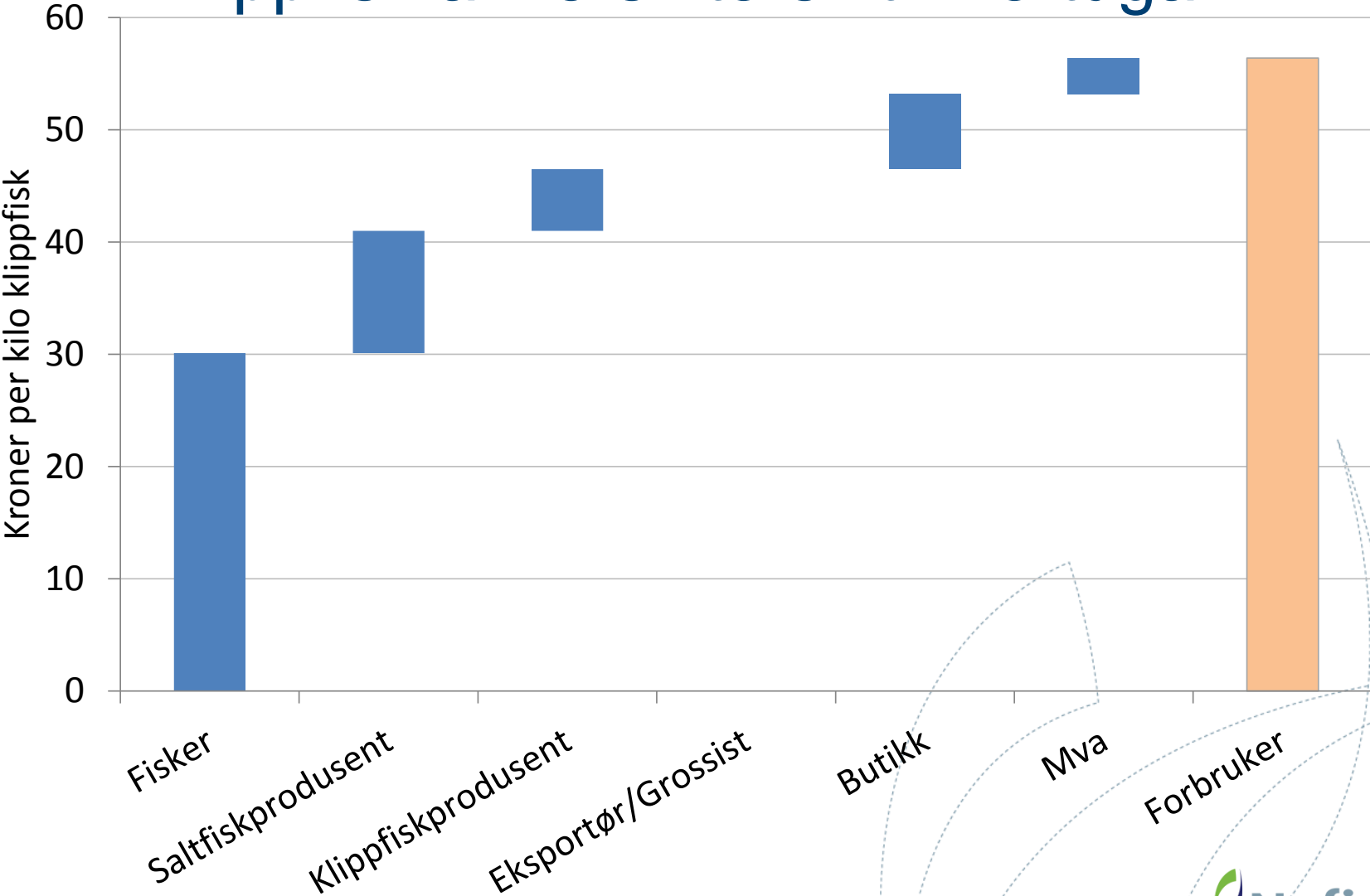
Ekstrem konkurranse på klippfisk i Portugal

- Pingo Doce – Klippfisk torsk Crescido
 - Januar 2012 – 7,49 €/kilo
 - Februar 2012 – 5,99 €/kilo
 - Mars 2012 påskekampanje – 4,99 €/kilo
- Continente – Klippfisk torsk Graudo
 - Februar 2012 – 7,99 €/kilo
 - Mars 2012 påskekampanje – 6,99 €/kilo + 50% debitering på kundekort
- AIB klaget i april til det portugisiske mattilsynet på prispolitikken til kjedene

«Bruttoavanse» i verdikjeden for klippfisk av fryst torsk til Portugal

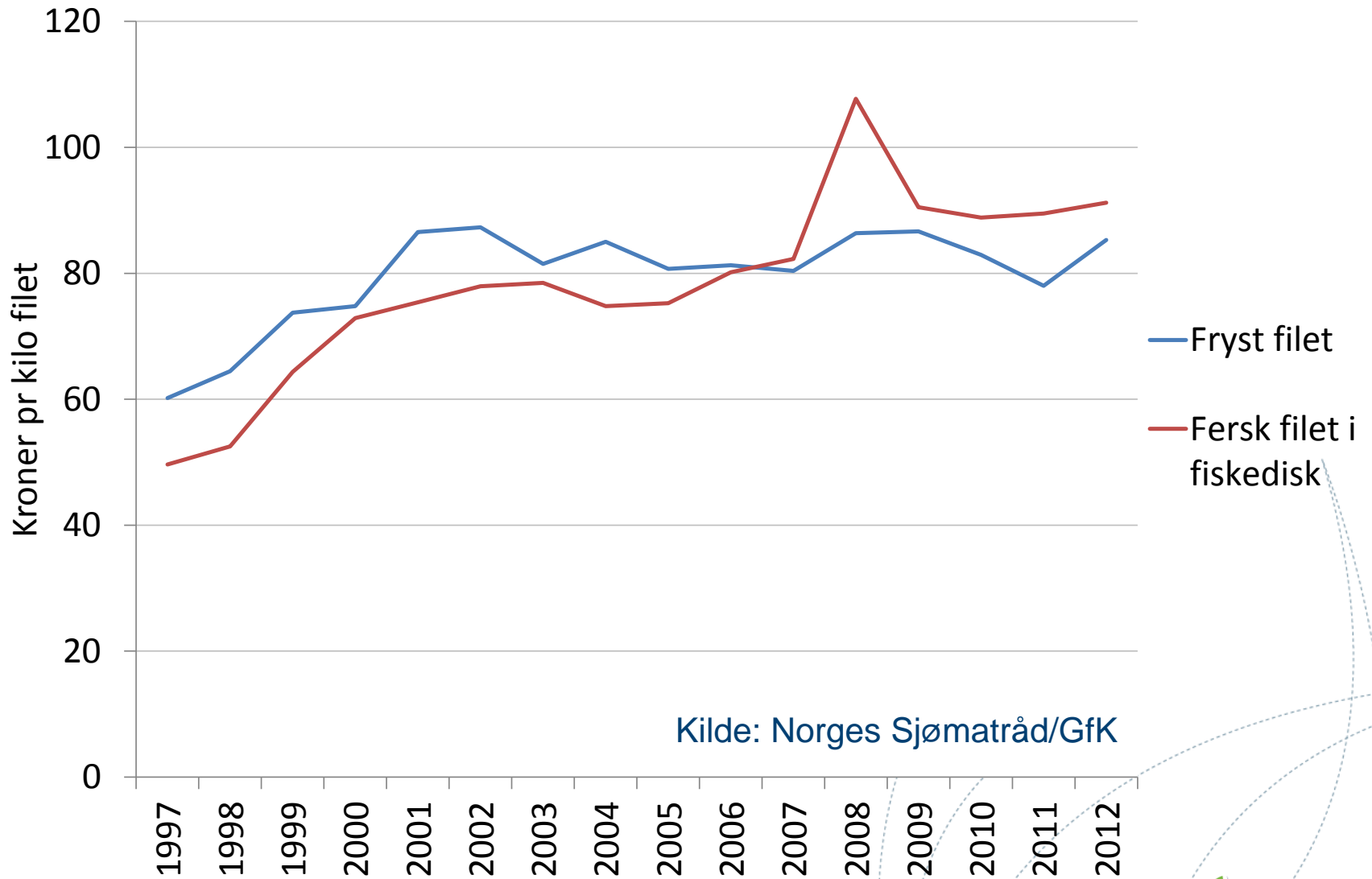
«Bruttoavanse» i verdikjeden for klippfisk av fersk torsk til Portugal

Fra Kina, Thailand, Tyskland og Bulandet til frysediskene i Tromsø

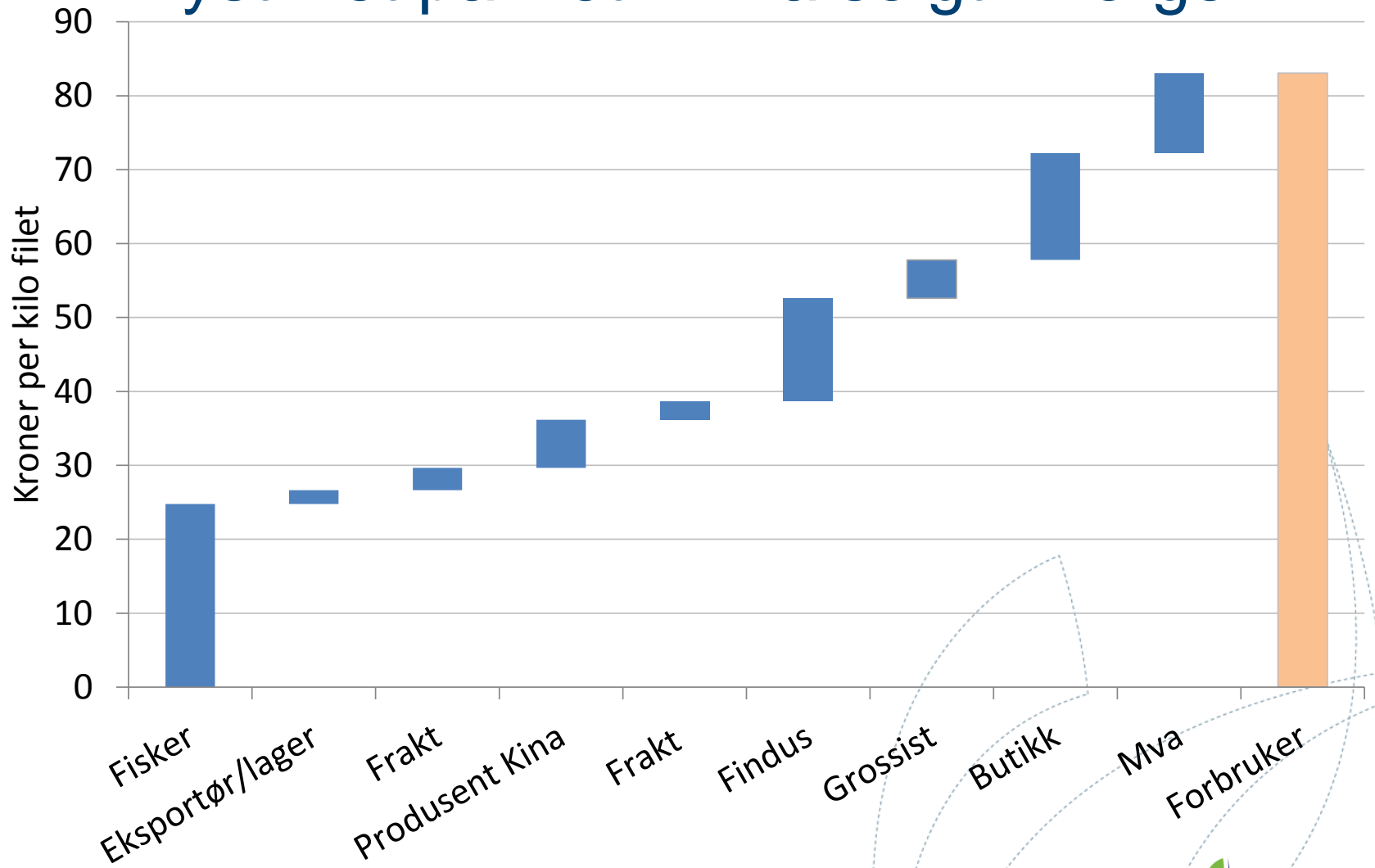

Dette betalte forbruker for torskefilet i Norge

Kilde: Norges Sjømatråd/GfK

«Bruttoavanse» i verdikjeden for frost filet pakket i Kina solgt i Norge

Stabburets Makrell i tomat – en norsk(-svensk) suksess

- Stabburet størst med en markedsandel på 88%
- Sterk vekst
- Markedsandelen øker

VG 10. september 2012

DINE PENGER

Mat 15 prosent dyrere på syv år Matvareprisene er økt med 14,7 prosent til 2012. I samme periode er konsumet økt med 13,6 prosent. Her er endring Statistisk Sentralbyrås konsumpris

PRISSJOKK PÅ KOS

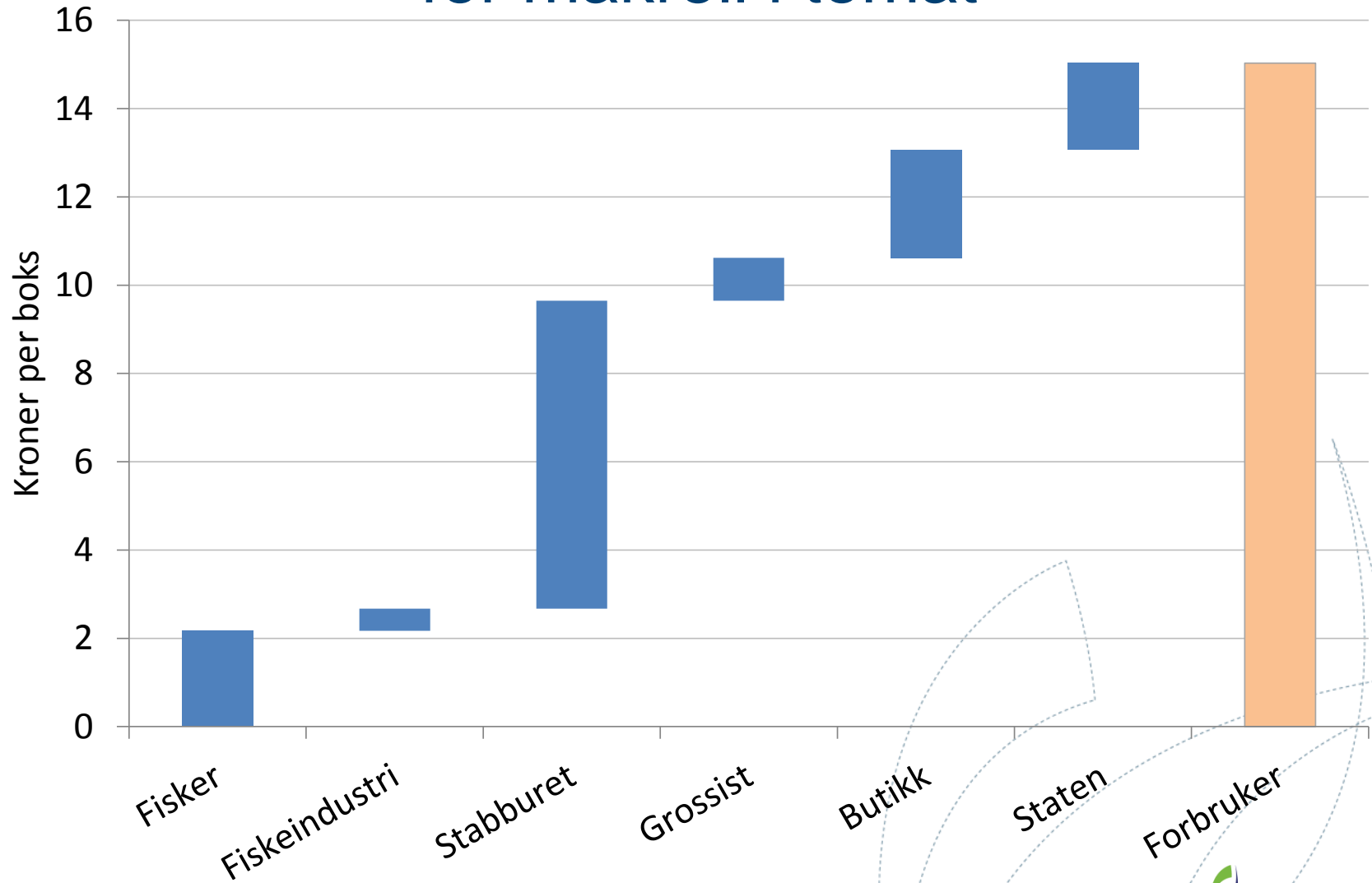
Product	Year	Price (kr)	Change (%)
Sennep	2005	6,73	105%
Sennep	2012	13,80	
Ketchup	2005	8,67	78%
Ketchup	2012	15,40	
Sun Ultra	2005	16,57	95%
Sun Ultra	2012	32,30	
Bremykt	2005	14,00	82%
Bremykt	2012	25,50	
Makrell i tomat	2005	8,00	86%
Makrell i tomat	2012	16,70	
Hvete eller	2005	10,00	52%
Hvete eller	2012	15,20	
Ballerina-kjeks	2005	8,44	90%
Ballerina-kjeks	2012	16,00	
Bømsmums	2005	25,60	82%
Bømsmums	2012	46,60	
Potetgull	2005	11,67	107%
Potetgull	2012	24,20	
Coca-Cola, 0,5l	2005	9,50	68%
Coca-Cola, 0,5l	2012	16,00	
Grandiosa	2005	25,56	56%
Grandiosa	2012	39,90	
Uncle Ben's ris	2005	31,25	-10%
Uncle Ben's ris	2012	28,00	
Fitness	2005	26,00	-12%
Fitness	2012	23,00	
Kalkunpaten	2005	33,00	-52%
Kalkunpaten	2012	16,00	

DYRERE – OG MINDRE
Grandis er blitt litt dyrere – og litt mindre.
Da Pizza Grandiosa Original ble relansert i mars, var vekten redusert med 11 gram. Den nye bunnen er lite grunn lettere.
– Men fyllet er akkurat det

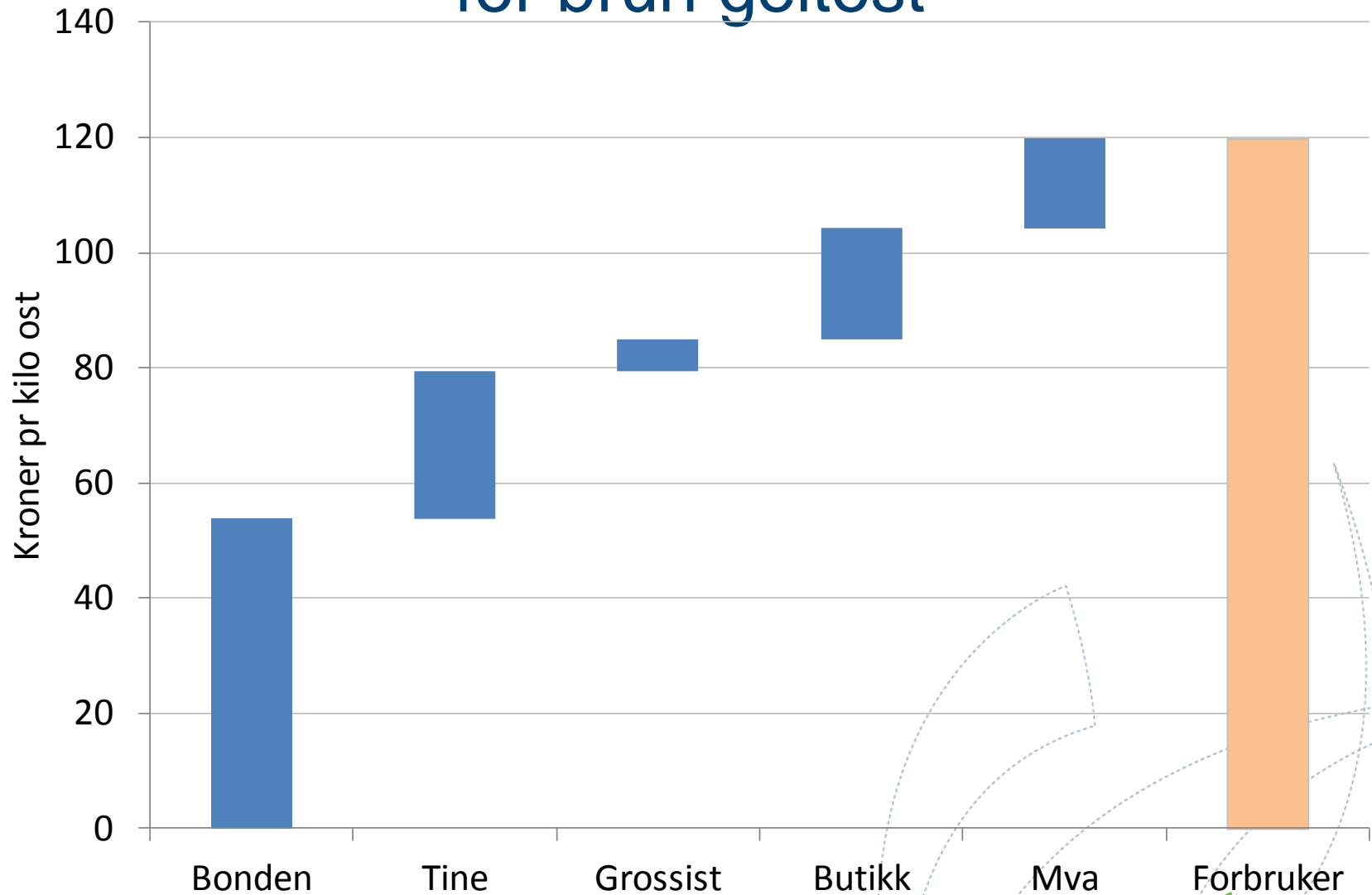
Av SVEN ARNE BUGGELAND, ØYSTEIN LARSEN, VONSTETT, FRODE HANSEN (foto) og ANDERS BERGAN (tekst)

Lørdagskosen er blitt dyrere: Potetgull og cola, frossenpizza og sjokolade har økt

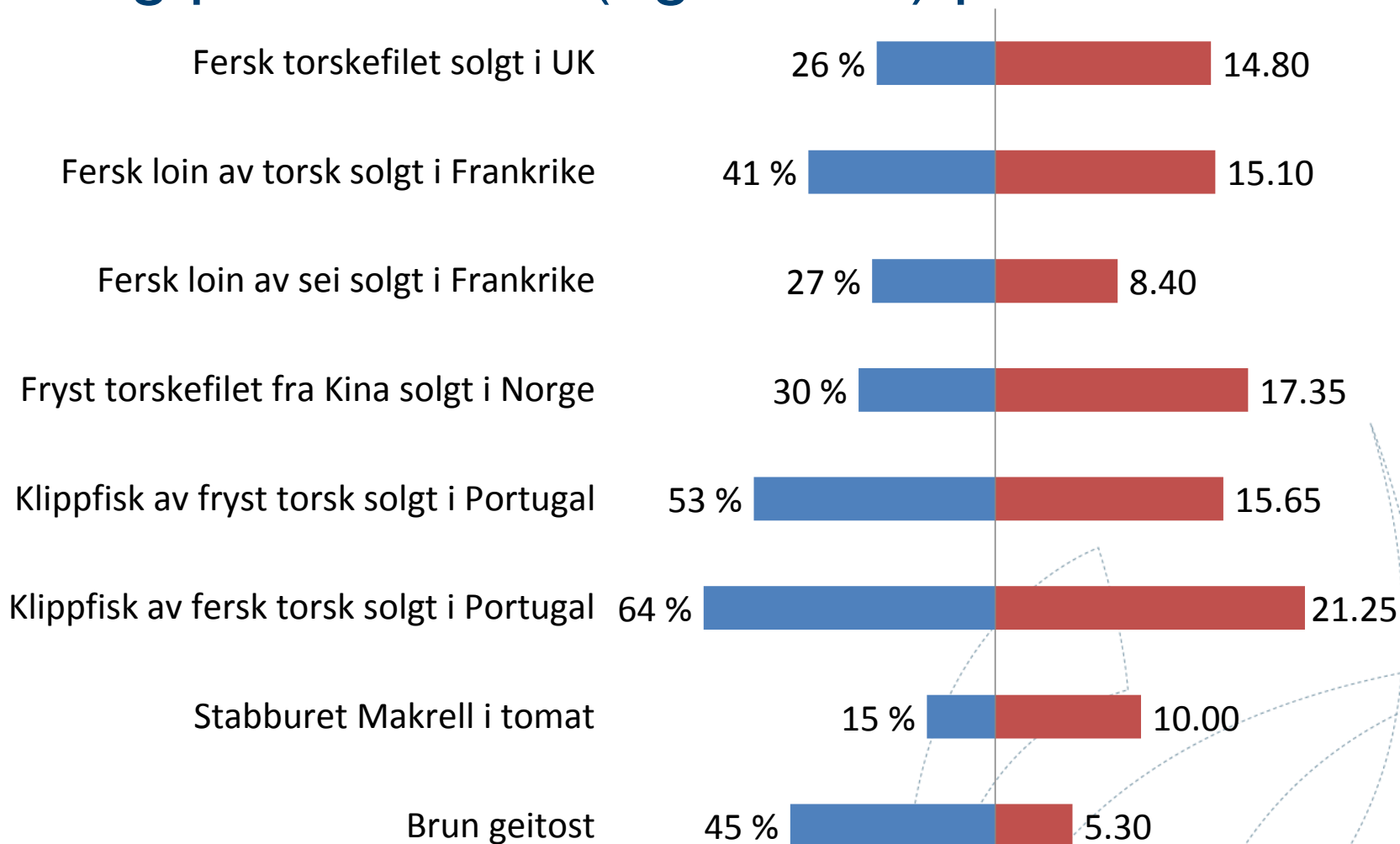
«Bruttoavanse» i verdikjeden for makrell i tomat

«Bruttoavanse» i verdikjeden for brun geitost

Råstoffkostnad som andel av butikkpris og pris til fisker (og bonde) pr kilo råstoff

Kilder

- WRAP (2011). Resource Maps for Fish across Retail & Wholesale Supply Chains. Rapport. Storbritannia.
- Østfoldforskning (2011) Nyttbart matsvinn i Norge 2011. Rapport ForMat.
- KPMG & Seafish (2004) Seafood Industry Value Chain Analysis. Cod, haddock and nephrops. Rapport. Storbritannia.
- NILF (2011). Dagligvarehandel og mat 2011. Perspektiver for verdikjedene for matvarer. Rapport.
- Dagligvarehandelen (2010). Sommertilbud gir kjempetap. Artikkel.
- Seafish (2009). 2008 Survey of the UK Seafood Processing Industry. Rapport. Storbritannia.
- Norges sjømatråd (2012). Markedsutvikling for Portugal. April 2012. Rapport.

Prisdata

- Nofima (2012) Priser på filet i britiske supermarkeder. Egne innhentede data 2010-2012.
- Nielsen (2011) Cod Report. Total GB Coverage.
- Norges Sjømatråd/TNS (2011) Priser på klippfisk i portugisiske supermarkeder.
- Norges Sjømatråd/GfK (2011) Paneldata, betalt pris i Norge.
- Norges Sjømatråd/Europanel (2012). Paneldata, betalt pris i Frankrike
- FranceAgriMer (2012). Le Réseau des nouvelles des marchés. Prix au détail.
- Statistisk Sentralbyrå (2012). Utenrikshandel med varer. HS data på måned.
- Eurostat (2012). Utenrikshandel med varer. HS data på måned.
- Fiskeridirektoratet (2012). Sluttseddelstatstikk 2000-2011
- Norges Råfisklag (2012). Omsetningstatistikk 2007-2012